

INFORMACIJA

o rješavanju statusa patrolnih brodova P-33 i P-34

Patrolni brodovi P-33 i P-34 pripadaju najvećoj klasi ratnih brodova koji su proizvedeni u bivšoj SFRJ i pripadaju klasi brodova „Kotor“.

Klasa „Kotor“ (poznata i kao VPBR-Veliki Patrolni Brod) su brodovi koji su se proizvodili sa namjerom da zamijene starije ratne brodove - razarače i da predstavljaju okosnicu ratne flote SFRJ.

Razvoj projekta VPBR-a započinje krajem 1970-ih godina, u Brodarskom institutu u Zagrebu a završen je 1982. godine. Klasa je razvijena na bazi Ruske klase „Koni“, ali uz znatne modifikacije i poboljšanja. Najuočljivija razlika su lanseri raketa, koji su kod klase „Kotor“ okrenuti prema pramcu dok su kod klase „Koni“ okrenuti prema krmi. Prvi brod ove klase je uveden u sastav Jugoslovenske ratne mornarice 21. decembra 1986. godine, pod oznakom VPBR – 33 Kotor, a drugi brod je uveden 25. februara 1988. godine, pod oznakom VPBR – 34 Pula.

Namjena ovih brodova je otkrivanje i uništavanje podmornica, protivvazдушna odbrana udarnih pomorskih snaga, raketno i artiljerijsko dejstvo po neprijateljskim plovnim sastavima.

Posljednje bojevo raketno gađanje sa ovim brodovima izvršeno je 1996. godine u teritorijalnim vodama Crne Gore, a artiljerijska bojeva gađanja vršena su svake godine do 2018.

Izvršavali su zadatke u inostranim vodama, u zajedničkim vježbama sa brodovima Italije, Grčke, Hrvatske, Slovenije i Albanije, pod nazivom „Zajednički horizont“, „ADRION“ i „ADRION LIVEX“.

Navedeni patrolni brodovi P-33 i P-34 su istih dimenzija, tehničkih karakteristika i opremljeni su istom vrstom naoružanja.

Remonti ovih brodova i brodskih sistema vršeni su redovno prema predviđenoj dinamici održavanja i dokovanja do 1991. godine, a u kasnijem periodu vršena su njihova neredovna dokovanja sa malim remontima i opravkama brodskih uređaja, oruđa i sistema.

Zadnje dokovanje na oba broda sa manjim obimom remontnih radova izvršeno je 2014. i 2015. godine. Troškovi dokovanja i remontnih radova iznosili su 604.879,90€.

U navedenom periodu na oba broda, u manjem ili većem obimu izvršeni su sljedeći radovi: Pjeskarenje-skidanje stare farbe, izmjena limova na oplati brodova koja je bila ispod dozvoljene granice, zamjena trulih rebara, zamjena strukturnih tankova sive i crne vode, čišćenje tankova goriva, zamjena ležajeva na osovina, zamjena dijela brodskih cjevovoda, varenja oštećenja na krmenom dijelu.

Nakon ovih radova navedeni brodovi dovedeni su u tehnički ispravno stanje, ali ne i u funkcionalno ispravno. To znači da svi uređaji na brodu, kao dio tehnički složenog sistema ne mogu da izvršavaju namjenski predviđene zadatke u svakom trenutku. Ovo je posljedica iznenadnih otkaza koji se javljaju kod pojedinih sistema zbog neredovnog održavanja.

Osnovno održavanje i tehnički pregledi brodskih uređaja i mehanizama (dnevni, sedmični i mjesečni pregledi) na ovim brodovima se sprovode veoma otežano zbog nedostatka potrebnih rezervnih djelova, nedovoljne količine potrošnih sredstava za održavanje i stručnog kadra. U skladištima Mornarice Vojske Crne Gore postoje određene količine rezervnih djelova za ove brodove, koje se mogu koristiti još jedno izvjesno vrijeme dok je mnogim djelovima istekao rok upotrebe (npr. gumene brtve, zaptivni materijali i dr.). Rezervni djelovi koji se kupuju na tržištu nijesu zadovoljavajućeg kvaliteta koji je potreban za ugradnju na tehnički složenim i skupocjenim sistemima koji se nalaze na navedenim brodovima. Na pojedinim uređajima-sistema već godinama se ne izvode radovi koji spadaju u domen godišnjih

i tehničkih pregleda, zbog nedostatka stručnog kadra i tehničkih kapaciteta (gasne turbine, generatori, oružni sistemi, radarski sistemi i dr.).

Najveći problem u održavanju predstavlja nepostojanje specijalizovanih remontnih ustanova ili firmi u Crnoj Gori koje imaju kapacitete za održavanje i remont brodskih oružnih sistema i sistema za upravljanje vatrom što značajno, već duži period utiče na ispravnost, pouzdanost i upotrebu ovih sistema.

Takođe, za upravljanje i održavanje ovih brodova potrebno je znatno veće brojno stanje posade nego što je sada, što se ne uklapa u projektovano budžetiranje i razvoj Mornarice Vojske Crne Gore.

Mornarica Vojske Crne Gore je kroz svoju informaciju „Studija razvoja roda pomorstvo“, potvrdila činjenicu da patrolni brodovi P-33 i P-34 po svojim osnovnim karakteristikama i vrstama broskog naoružanja i neophodnim resursima za funkcionisanje (ljudskim i materijalnim) predstavljaju velike i neodržive sisteme u domenu održavanja, eksploatacije, popune i obuke za Mornaricu.

Strategijskim pregledom odbrane Crne Gore, patrolni brodovi P-33 i P-34 nijesu prepoznati kao perspektivni, a u cilju povećanja prisustva na moru, Ministarstvo odbrane je pristupilo konverziji brodova klase raketne topovnjače tipa "Rade Končar" u patrolne brodove, što je prelazno rješenje do nabavke novih patrolnih brodova.

U aprilu 2019. godine očekuje se završetak jedne od dvije planirane konverzije raketne topovnjače RTOP-405 u patrolni brod. Početak konverzije druge raketne topovnjače RTOP-406 u patrolni brod planiran je krajem 2019. godine.

Ministarstvo finansija aktom broj 07-5684/1 od 11.04.2019. godine, podržava predmetnu inicijativu Ministarstva odbrane o načinu rješavanja statusa patrolnih brodova P-33 i P-34, uz napomenu da konačnu odluku o raspolaganju državnom imovinom donosi Vlada Crne Gore.

Na osnovu gore navedenog Ministarstvo odbrane predlaže da Vlada Crne Gore donese sljedeće

ZAKLJUČKE

1. Vlada je usvojila Informacija o rješavanju statusa patrolnih brodova P-33 i P-34.
2. Oglašavaju se suvišnim za potrebe Vojske Crne Gore i stavljaju se van formacije patrolni brodovi P-33 i P-34 bliže precizirani u Prilogu broj 1.
3. Zadužuje se Ministarstvo odbrane da izvrši procjenu i odredi početne cijene za patrolne brodove P-33 i P-34, kao i postojeće rezervne djelova za iste i sprovede postupak prodaje.
4. Prihodi ostvareni od prodaje patrolnih brodova P-33 i P-34, predstavljaju prihode Ministarstva odbrane u skladu sa članom 6 Zakona o Budžetu Crne Gore i uplaćivaće se na žiro račun 832-213-43.

**PREGLED
patrolnih brodova P-33 i P-34**

r/b	Naziv sredstva	Slika	Lokacija
1.	Patrolni brod P-33	A photograph of the patrol boat P-33, a grey-hulled vessel with the number '33' on its side, sailing on the blue sea. The background shows a hazy coastline with mountains under a clear sky.	luka Bar
2.	Patrolni brod P-34	A photograph of the patrol boat P-34, a grey-hulled vessel with the number '34' on its side, sailing on the blue sea. The boat is viewed from a slightly elevated angle, showing its deck and superstructure. The background is a clear sky over the sea.	luka Bar

NAMJENA PATROLNOG BRODA	Veliki patrolni brod (raketna fregata) je brod višestruke namjene opremljen i osposobljen za obavljanje zadataka na moru pod svim meteo uslovima. • pružanje podrške i PVO postojećim udarnim pomorskim snagama u sadejstvu, • osiguravanje efikasnog komandovanja, • izvođenje zadataka u složenim meteo uslovima i • ostvarivanje povoljnog operativnog režima i van granica obalnog mora.
ZADACI PATROLNOG BRODA	Veliki patrolni brod (raketna fregata) ovog tipa predstavlja okosnicu udarnih pomorskih snaga. Zadatke izvršava u sastavu taktičkih grupa i združenih taktičkih sastava formiranih od jednog ovakvog broda i određenog broja raketnih čamaca i raketnih topovnjača. Kao kapitalni brod naših UPS on je i komandni brod takvih sastava. Osnovni zadaci: • PVO TG i ZTS, • protivbrodska raketna i artiljerijska dejstva, • protivpodmornička dejstva. Dopunski zadaci: • vatrena podrška snagama u protivdesantnim i desantnim dejstvima, • zaštita konvoja, • osmatranje i izviđanje i • patroliranje i sprečavanje prolaza neprijateljskim snagama, kako površinskim tako i podvodnim.

Deplasman:

- 1250/1492 t

Dimenzije:

- dužina 91,80m
- širina 11,70m
- visina 18,30m

Gaz:

- pramac 2,80 m
- krma 3,40 m

Pogon:

- Dizel, 2 x 3.883 kW
"S.E.M.T. PIELSTICK" tip 12PA6V280
- Gasna .turbina, 1x14.720 kW
M8G

Brodski elektro uređaji:

- osnovno: 220/380V;50Hz
- pomoćno: 3x400kW

Kormilarski uređaj:

- tip: elektro-hidraulični
- broj i vrsta kormila: 2 x viseće balasno

Sidreni uređaj:

- pramčani: horizontalno ESV28B
sidro: Danforth 2x970kg
- krmeno:
sidreno vitlo: vertikalno VPV30-00
sidro: strujno 1x340kg

Brzina (ekonomska/maksimalna)

- 23/34 čv

Daljina plovljenja:

- 3.000 M-ekon.

Brodске zalihe:

- vode 36,5 t
- goriva 292 t

Autonomnost:

- 15 dana

Broj članova posade:

- 107

Vrsta gradnje:

- čelik

Godina i mesto gradnje:

- 1986/88, Kraljevica

Utrošak goriva (kg/kWh):

- 0.233 (glavni motori)
- 0.292 (turbina)

Naoružanje:

- 4x lansirna rampa za PBR P-21,22
- 1/II lansirna rampa za PAR RZ-13
- 76,2/II mm AK-726
- 2x30/II mm AK-230
- 2/IV lansera MTU-4 za "Strelu - 2 M"
- 2/XIIxRBU-6000 "BURJA"
- 2xIIxRB-128 mm "SVITAC"
- 2x raketni bacač mamaca "BARICADE"

Brodski operativni centar:

- KIS-9-C-3-509F
- situacioni sto SPL

Uređaji za osmatranje:

- radar MR-302 osmatrački
- radar "DECCA" TM-1226C, navigac.
- sonar PEL MG-322 T
- sonar PP-10M
- analizator zvučnog snopa
- batitermograf
- detektor radarskog zračenja
- prijemna stanica HAP, NGS-407

Uređaji za upravljanje vatrom:

- sistem za upravljanje PBR "MURINA"
- sistem za upravljanje art.gađanjem 76mm: 9LV-239
- sistem za upravljanje raketnim gađanjem PAR:OSA-M
- sistem za upravljanje raketnim gađanjem 30mm: MR-104 "RIS"/CNS
- sistem za upravljanje ppd gađanjem "BURIJA"
- prijemna stanica HAP:NGS-407
- aktivni brodski ometač "J-2150"
- detektor laserskog zračenja

Uređaji za navigaciju:

- prijemnik "LORAN-C"
- žiro kompas "ANSCHUTZ"
- žiro baza "SPERY"
- brzinomer "SAGEM"
- dubinomer D14B
- radiološki detektor DRB M-81
- telefon za podvodnu vezu PUT
- protivdiverzantski PEL PP-10
- analizator zvučnog snopa

Uređaji za radio vezu:

- 2 radio primopredajnika "COLINS" 400W
 - 4 radio-prijemnika "MARCONI"
 - 2 radio-primopredajnika RUP-12
 - 4 radio-primopredajnika AMR-750
 - 2 teleprinter ETL-1
 - 2 radio-telefona UKT FM 66/17
 - 2 radio-telefona UKT FM 66/13
- ATC sa mogućnošću priključenja
- 24 telefona na brodu
 - 4 grupe bezbaterijskih telefona